

ПРОБЛЕМИ АДАПТАЦІЇ МЕТОДИК ОЦІНКИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ У ВІТЧИЗНЯНІЙ ЕКОНОМІЦІ

К.е.н. Л.О. Волощук, Л.В. Скороходова, Л.С. Петрова

Одеський національний політехнічний університет

Україна, м. Одеса

Lyudmila_Skorokhodova@mail.ru

В новітній економічній науці все ширше застосовується поняття інтелектуального капіталу (ІК) та його складових. Разом з тим, все більшої розповсюдженості набуває обліковий та аналітичний інструментарій стосовно вивчення та аналізу інтелектуального капіталу в цілому, так і окремих складових, джерел та резервів формування та ін.

Внаслідок аналізу близько 30 найвідоміших методик [1] можна сказати, що за останні роки не лише закордонні, а й вітчизняні науковці вивчають проблеми виявлення інтелектуальної складової серед активів підприємств, багато уваги приділяється й виявленню та представленню конкретної методики розрахунку.

Жодна методика або модель розрахунку не може з'явитись без вивчення попередніх наукових надбань. Але, стосовно створення методики для виявлення та оцінки ІК для підприємств України, вивчення попереднього досвіду стало причиною появи певних проблем для їх адаптації.

Проблема полягає в тому, що ці методики здебільшого використовуються в західній практиці, де форми звітності дозволяють вилучити вихідні дані для розрахунків. В багатьох методиках наведено й конкретні рекомендації для розрахунків, показники та ін., але не всі вони підходять для застосування.

До показників, які можливо було б застосувати у вітчизняній практиці можна віднести коефіцієнт Тобіна, ефект від навчання персоналу та деякі інші. Але їх розрахунок можливий лише під час капіталізації. В ході повсякденної діяльності їх визначення ускладнюється внаслідок відсутності необхідних облікових даних [2].

Вище перелічені недоліки спричиняють необхідність створення комплексної моделі, яка б враховувала всі особливості, притаманні економіці нашої

держави, формам звітності та ін. [3].

Така методика в обов'язковому порядку повинна враховувати:

- Особливості звітності вітчизняних підприємств різних форм власності;
- Виведення проміжних показників для визначення не тільки класичного значення ІК (коли порівнюють балансову вартість підприємства з ринковою, яку можна отримати лише при капіталізації підприємства), а й показників, за допомогою яких можна було б оцінити інтелектуальні складові, при необхідності, на певну дату [4];

- Виокремлення з-поміж комплексних показників більш простих, які б можливо було застосувати для розрахунку складових ІК (що стало б у нагоді при аналізі джерел, резервів формування ІК, інноваційного потенціалу та ін.).

Враховуючи ці та багато інших вимог до створення методики, при їх задоволенні частково або повністю вирішиться проблема невідповідності вартості підприємства, що відображається в звітності з його реальною (ринковою) вартістю.

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Скороходова Л.В., Волощук Л.О. Інтелектуальний капітал як об'єкт обліку та аналізу // Матеріали 4-ї Всеукраїнської науково-практичної конференції „Обліково-аналітичне забезпечення інноваційної трансформації економіки України ”. Одеса: ОНПУ, 2010. Вид-во „ВМВ”, С.102—105.

2. Скороходова Л.В. Проблеми управління інтелектуальним капіталом (обліково-аналітичний аспект // Збірник наукових статей «Науковий вісник» (березень, 2011)

3. Волощук Л.О., Скороходова Л.В. Проблеми практичного застосування методик оцінки інтелектуального капіталу // Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції «Динаміка сучасної науки», том II (Софія, серпень 2011)

4. Пушкар М.С. Інтелектуальний капітал та його оцінка // Режим доступу: <http://fin.at.ua/publ/32-1-0-668>.